

KEHTESTATUD
Türi Põhikooli direktori
18.10.2016 käskkirjaga nr 26
MUUDETUD
Türi Põhikooli direktori
05.09.2017 käskkirjaga nr 3

Türi Põhikooli õppekava

Sisukord

I ÜLDOSA	4
1. KOOLI VÄÄRTUSED JA ERIPÄRA.....	4
2. ÕPPE- JA KASVATUSEESMÄRGID.....	6
3. ÕPPEKORRALDUS.....	7
3.1. Tunnijaotusplaanid (PRÕK § 24 lõige 6 punkt 2, PRÕK § 15 lõige 4)	7
3.2. Läbivate teemade ja lõimingu rakendamine.....	8
3.3. Pädevuste kujundamine.....	11
3.4. Valikained ja võõrkeelte valik.....	13
4. ÕPPEKAVA MITMEKESISTAMISEKS RAKENDATAVAD TEGEVUSED	14
4.1. Aineolümpiaadid ja ainevõistlused	14
4.2. Kooli üritused.....	15
5. LIIKLUSKASVATUS	18
6. III KOOLIASTME LOOVTÖÖ TEMAATIKA VALIKU, JUHENDAMISE, TÖÖ KOOSTAMISE JA HINDAMISE KORD	20
7. ÕPILASE ARENGU JA ÕPPIMISE TOETAMISE JA HINDAMISE KORRALDUS	21
1. Hindamise eesmärk	21
2. Hindamisest teavitamine	21
3. Teadmiste ja oskuste hindamise korraldus.....	21
4. Järelvastamise kord	23
5. Kokkuvõttev hindamine	23
6. Tugisüsteemi määramine.....	24
7. Käitumise ja hoolsuse hindamine.....	24
8. Hinde ja hinnangu vaidlustamine	25
8. HARIDUSLIKE ERIVAJADUSTEGA ÕPILASTE ÕPPEKORRALDUSE PÕHIMÕTTED, TUGITEENUSTE RAKENDAMISE KORD.....	26
1. Hariduslike erivajadustega õpilaste õppe korraldamise põhimõtted	26
2. Tegevused hariduslike erivajadustega õpilastega.....	26

9. KARJÄÄRIÕPPE, KARJÄÄRIINFO JA NÕUSTAMISE KORRALDAMINE	30
10. ÕPILASTE JA LAPSEVANEMATE TEAVITAMISE JA NÕUSTAMISE KORRALDUS....	31
11. ÕPETAJATE KOOSTÖÖ JA TÖÖ PLANEERIMISE PÕHIMÕTTED	32
12. ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD	33
LISA 1	34
Türi Põhikooli III kooliastme loovtööde koostamise, vormistamise ja hindamise juhend	34

I ÜLDOSA

1. KOOLI VÄÄRTUSED JA ERIPÄRA

PRÕK § 24 lõige 6 punkt 1

Kooli põhiväärtused

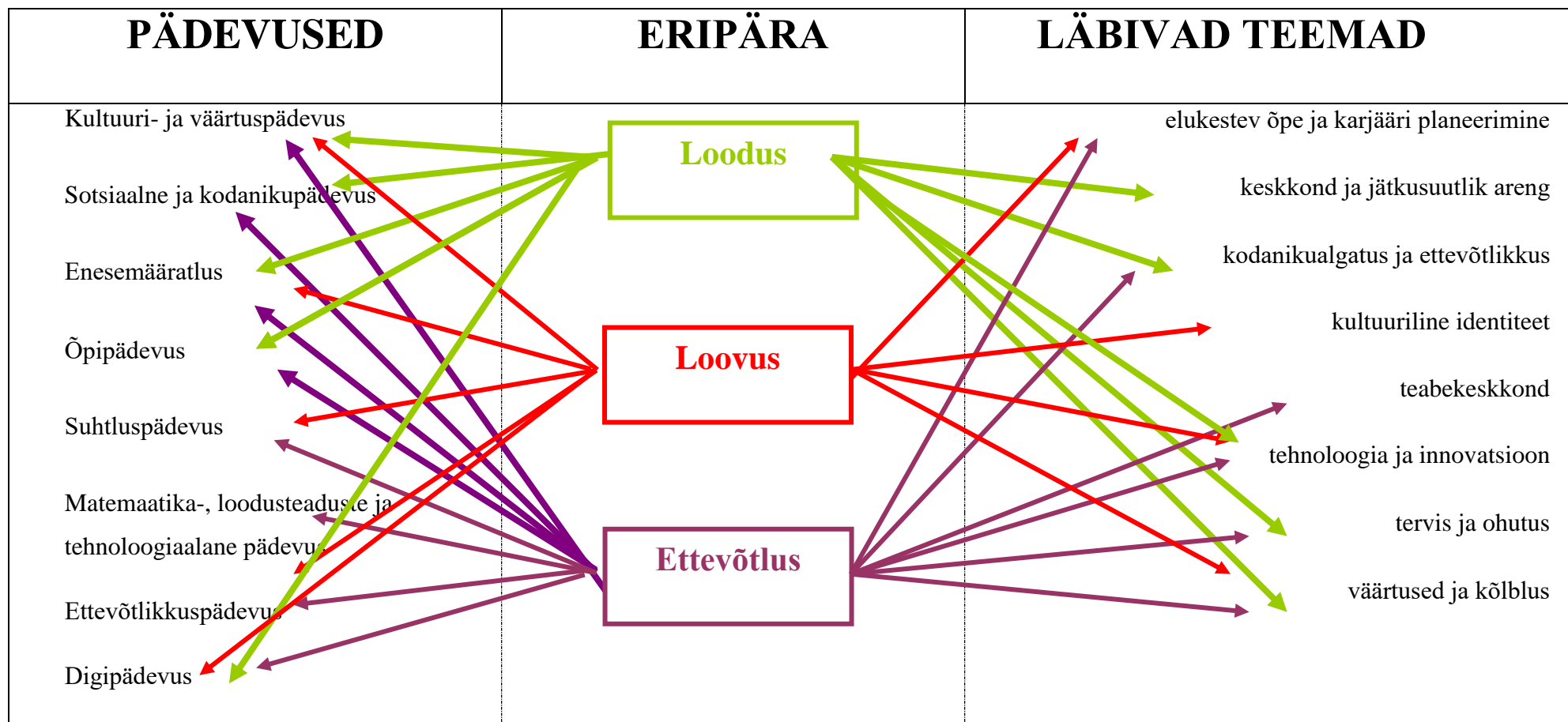
T ahame õppida ja areneda
Ü hendame rõõmud ja jagame mured
R õhutame algatust, loovust ja oma tee otsinguid
I se loome turvalise ja sõbraliku keskkonna

P ühendume eesmärkide saavutamisele
Õ hutame õhinaga õppima
H indame otsustusvõimet ja vastutustunnet
I metleme isikupärasust ja omanäolisust
K aasajastame ja kujundame oma ümbrust
O leme loodussõbralikud ja ettevõtlikud
O leme hoolivad koostööpartnerid
L oome traditsioone ja hoiame järjepidevust

Kooli eripära

Eripära	Kooli eripära esiletoojad	Ainevaldkondade toetus eripära kujunemisel
LOODUS	Kaunis kooliümbus, pargid, mets, loodusvaatlused, õppekäigud, matkad, suusa- ja jalgrattarajad, maastikumängud, orienteerumine, astronoomiaring, koostöö Järvamaa Keskkonnateenistusega, Projektid ”Hoiame metsa” ja “Vanapaber” Osavõtt RMK programmidest	loodusõpetus geograafia bioloogia inimeseõpetus kehaline kasvatus kunst
LOOVUS	1. kl valikaine rütmika 2. kl valikaine tantsuõpetus 2. kl valikaine loovus 4. kl valikaine tantsuõpetus 5. kl valikaine loovus “Hea Algu” 1. kooliastmes isetegevuskonkurss, liikumispidu, käsitöö- ja kunstinäitused, omaloomingukonkursid, koostöö noorteorganisatsioonidega	kehaline kasvatus tantsuõpetus loovus tantsuõpetus eesti keel käsitöö ja tehnoloogiaõpetus muusika
ETTE- VÕTLUS	Õpilasfirmad, lihavõtte- ja jõululaat 5. kl valikaine ettevõtlikkusõpe töövarjupäev TASKA- taaskasutusnädal Osalemine Järvamaa Kutsehariduskeskuse eelkutseõppes	ettevõtlikkusõpe matemaatika kunst loovus

Kooli eripära, üldpädevuste ja läbivate teemade seosed

2. ÕPPE- JA KASVATUSEESMÄRGID

Kooli õppe- ja kasvatusesmärgid (**PRÕK § 24 lõige 6 punkt 1**) tulenevad lapse arenguvajadustest, kooli eripärast, kooli arengukavast, pidades silmas piirkonna vajadusi ja võimalusi, kooli töötajate, vanemate ja õpilaste soove ning vaimseid ja materiaalseid ressursse.

Kooli personali põhiülesandeks on aidata õpilasel selgusele jõuda oma huvides ja võimetes, pakkuda igale õpilasele võimalusi oma teadmiste, oskuste, kogemuste, vilumuste ja huvide arendamiseks ning tagada tema valmisolek õpingute jätkamiseks tasemeõppes ja elukestvaks õppeks. Kool loob õpilasele eakohase, turvalise, motiveeriva ja arendava õpikeskkonna, kujundades seeläbi hoolivust ning lugupidamist iseenda, pere ja kogukonna vastu.

Türi Põhikooli lõpetaja:

1. on saanud oma võimetele vastava hariduse; on kujunenud mitmekülgseks isiksuseks, kes kultuuri esindaja ning ühiskonna liikmena suudab end ühiskonnas teostada erinevates rollides: perekonnas, tööl ja avalikus elus;
2. on õpi- ja uurimishuviline, on omandanud eakohased õpioskused; on loov;
3. oskab töötada nii iseseisvalt kui ka meeskonnas, oskab oma tegevust kavandada ja analüüsida;
4. lähtub oma käitumises üldinimlikest ja ühiskondlikest väärtustest; peab lugu endast, kodust, kaasinimestest, oma ja teiste rahvaste kultuurist;
5. suudab oma huvidele ja võimetele vastavat õpiteed valida.

Õppe- ja kasvatusprotsessi kaudu loob kool tingimused **üld-, valdkonna- ja õppeaine pädevuste** saavutamiseks. Üldpädevused kujunevad kõikide õppeainete kaudu, ka tunni- ja koolivälises tegevuses. Ainevaldkonnapädevus kujuneb saavutatud õpitulemuste alusel.

Õppekava taotleb õpilastel järgmiste üldpädevuste kujunemist:

1. kultuuri- ja väärtuspädevus;
2. sotsiaalne ja kodanikupädevus;
3. enesemääratluspädevus;
- 4) õpipädevus;
- 5) suhtluspädevus;
- 6) matemaatika-, loodusteaduslik ja tehnoloogiapädevus;
- 7) ettevõtlikkuspädevus,
- 8) digipädevus

3. ÕPPEKORRALDUS

3.1. Tunnijaotusplaanid (PRÕK § 24 lõige 6 punkt 2, PRÕK § 15 lõige 4)

I kooliastme tunnijaotusplaan

	1. klass	2. klass	3. klass	I kooliaste
eesti keel	6	6	7	19
kirjandus				
A-võõrkeel			3	3
matemaatika	4	4	4	12
loodus- ja inimeseõpetus	1	2	2	5
muusika	2	2	2	6
kunst	1,5	1	2	4,5
tööõpetus	1,5	2	1	4,5
kehaline kasvatus	2	3	3	8
rütmika	1			1
tants		1		1
loovus		1		1
väärtuskasvatus	1	1	1	3
kokku	20	23	25	68

II kooliastme tunnijaotusplaan

	4. klass	5. klass	6. klass	II kooliaste
eesti keel	5	3	3	11
kirjandus		2	2	4
A-võõrkeel	3	3	3	9
B-võõrkeel			3	3
matemaatika	4	5	5	14
loodusõpetus	2	2	3	7
ajalugu		1	2	3
inimeseõpetus		1	1	2
ühiskonnaõpetus			1	1
muusika	2	1	1	4
kunst	1	1	1	3
käsitöö/tehnoloogiaõpetus	2	2	2	7
kehaline kasvatus	3	3	2	8
ettevõtlikkusõpe		1		1
informaatika	1	1		2
loovus		1		1
väärtuskasvatus	1	1	1	3
seltskonnatants	1			
kokku	25	28	30	83

III kooliastme tunnijaotusplaan

	7. klass	8. klass	9. klass	III kooliaste
eesti keel	2	2	2	6
kirjandus	2	2	2	6
A-võõrkeel	3	3	3	9
B-võõrkeel	3	3	3	9
matemaatika	5	4	5	14
loodusõpetus	2			2
geograafia	1	2	2	5
bioloogia	1	2	2	5
keemia		2	2	4
füüsika		2	2	4
ajalugu	2	2	2	6
inimeseõpetus	1	1		2
ühiskonnaõpetus			2	2
muusika	1	1	1	3
kunst	1	1	1	3
käsitöö/tehnoloogiaõpetus	2	2	1	5
kehaline kasvatus	2	2	2	6
informaatika	1			1
väärtuskasvatus	1	1		2
kokku	30	32	32	94

3.2. Läbivate teemade ja lõimingu rakendamine

Läbivad teemad puudutavad õpilase arengu seisukohalt olulisi eluvaldkondi ning on üheks pädevuste saavutamise ning õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks. Läbivaid teemasid toetavad koolis tegutsevad huviringid: laulukoorid, rahvatantsu-, kunsti- ja käsitööringid („Kultuuriline identiteet“); tööõpetuse ja meisterdamise ringid („Tehnoloogia ja innovatsioon“); spordi- ja liikluringid („Tervis ja ohutus“). Koolipere osaleb keskkonnavalastes ettevõtmistes ja projektides („Keskkond ja ühiskonna jätkusuutlik areng“), toetab minifirmade ja lasteorganisatsioonide tegevust („Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus“), osaleb veebipõhistes õpilasprojektides („Teabekeskond“), korraldab erinevaid tervise- ja spordiüritusi ning kuulub Tervist Edendavate Koolide hulka („Tervis ja ohutus“). Koolis toimuvad erinäolised kontserdid ja näitused, mille osalejateks on nii õpilased kui ka kooli külalised („Kultuuriline identiteet“).

LÄBIVATE TEEMADE ÜLEKOOLILINE KÄSITLUS						
Elukestev õpe ja karjääri planeerimine	Keskfond ja jätkusuutlik areng	Kultuuriline identiteet	Teabekesk-kond	Tehnoloogia ja innovatsioon	Tervis ja ohutus	Väärtused ja kõlblus
KOOLITÖÖTAJATE JA LASTEVANEMATE EESKUJU VÄÄRTUSKASVATUSETUNNID LASTEVANEMATE KOOSOLEKUD ARENGUVESTLUSED ÕPILASTE JA LASTEVANEMATEGA ÕPILASKONVERENTS, LOOVTOO 8. KLASSIS AINEPÄEVAD JA -NÄDALAD KODULEHT, FACEBOOK, STENDID, E-KOOL, LOENGUD ÕPILASTELE						
Aktused Kontserdid Teatrietendused	Aktused Kontserdid Teatrietendused	Aktused Kontserdid Teatrietendused			Liikumine „Tervist edendav kool“	Aktused Kontserdid Teatrietendused
TPK õpilaspäevik		TPK õpilaspäevik	TPK õpilaspäevik		Liikluskuu üritused „Sõpradega kooliteel“	TPK õpilaspäevik
Vilistlastega kohtumised		TPK kodukord	Keskustepäevad		TPK kodukord	TPK kodukord
Riigikogu külastus		TPK laul Riigikogu külastus	Riigikogu külastus		Evakueerimis- õppused	TPK laul Osavõtt konkursist „Aus mäng“
Laatadel osalemine, Rollimängud		Rahvakalendri Tähtpäevade tähistamine	Laste(aja)kirjanduse lugemine Raamatukogu külastused	Ristsõna- vahetunnid Pranglimine	e- töölehtedega töötamine	Rahvakalendri Tähtpäevade tähistamine
Õpilasesinduse tegevus	Muuseumide külastus	Õpilasesinduse tegevus Tervisepäev „Kogu kool tantsib“	Mälumängud	Miksikese õpikeskkonna kasutamine	Tervisepäev „Kogu kool tantsib“	Õpilasesinduse tegevus

Projektides osalemine Matkapäevad	Keskkonna projekt „Hoiu metsa!“	Projektides osalemine	Projektides osalemine	Projektides osalemine	Projektides osalemine	Projektides osalemine
Õppepäevad RMK õppekäigud ettevõttesse, Töövarjupäev Esseekonkursid	Õppepäevad Õuesõppe tunnid RMK õppekäigud Loodusfoto konkurss	Õppepäevad Hõimupäev Emakeelepäev Loodusfoto konkurss	Õppepäevad	Loodusfoto konkurss keskkonna- uurimustööde konkurss	Õppepäevad Õuesõpe	Õppepäevad Emakeelepäev Viisakusnädal
Huviringid		Huviringid	Huviringid	Huviringid	Huviringid	Huviringid
Kooli olümpia Spordipäevad	Kooli olümpia Spordipäevad	Kooli olümpia Spordipäevad	Kooli olümpia Spordipäevad	Kooli olümpia Spordipäevad	Kooli olümpia Spordipäevad	Kooli olümpia Spordipäevad
		Kooli almanahh	Kooli almanahh	Kooli almanahh		Kooli almanahh
Rühmatöövõtted ainetundides	Rühmatöövõtted ainetundides				Rühmatöövõtted ainetundides	Rühmatöövõtted ainetundides
Tarkusepäev	Tarkusepäev	Tarkusepäev				Tarkusepäev
Kooli sünnipäeva tähistamine	Kooli sünnipäeva tähistamine	Kooli sünnipäeva tähistamine		Kooli sünnipäeva tähistamine	Tuletõrje olümpia	Kooli sünnipäeva tähistamine
Madisepäeva jooks	Madisepäeva jooks	Madisepäeva jooks			Madisepäeva jooks	Madisepäeva jooks
Talgud		Isade- ja emadepäeva tähistamine			Südamepäev	Isade- ja emadepäeva tähistamine
Jõulunädal	Jõulunädal	Jõulunädal			Tervisepäevad	Jõulunädal
Karjäärimesse külustus		Vabariigi aastapäeva aktus			„Suitsuprii klassi“ konkurss	Vabariigi aastapäeva aktus
		Direktori ja õppealajuhataja vastuvõtt Tunnustusüritus „Õiesadu“				Direktori vastuvõtt Tunnustusüritus
Osalemine projektis „Tagasi kooli“		Osalemine laulu- ja tantsupidudel	Osalemine projektis „Tagasi kooli“		Filmikonkurss Vigurivänt	TORÉ ring KEAT rprojekt
	Vanapaberi kogumine, KEAT projektis osalemine					Vanapaberi kogumine

3.3. Pädevuste kujundamine

Õppe- ja kasvatusprotsessi kaudu loob kool tingimused **üld-, valdkonna- ja õppeaine pädevuste** saavutamiseks. Üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu, ka tunni- ja koolivälises tegevuses. Ainevaldkonnapädevus kujuneb saavutatud õpitulemuste alusel.

1. **Kultuuri- ja väärtuspädevus** – suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalnormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, väärtustada erinevate rahvaste kultuuripärandit; väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt; hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; teadvustada oma väärtushinnanguid;

2. **Sotsiaalne ja kodanikupädevus** – suutlikkus ennast teostada; toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna; teada ja järgida ühiskondlikke väärtusi ja norme; austada erinevate keskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, religioonide ja rahvuste omapära; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel;

3. **Enesemääratluspädevus** – suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult ja järgida tervislikke eluviise; lahendada suhtlemisprobleeme;

4. **Õpipädevus** – suutlikkus organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet; planeerida õppimist ja seda plaani järgida; seostada omandatud teadmisi varemõpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasise õppimise vajadusi;

5. **Suhtluspädevus** – suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada nii emakeeles kui ka võõrkeeltes, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust; ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi;

6. **Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus** – suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid, meetodeid koolis ja igapäevaelus; suutlikkus kirjeldada ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning teha tõendus põhiseid otsuseid; kasutada uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt;

7. **Ettevõtlikkuspädevus** – suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; seada eesmärgi, koostada plaane, neid tutvustada ja ellu viia; korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele; võtta arukaid riske;

8. **Digipädevus** – suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuv ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust ja isikuandmeid.

ÜLDPÄDEVUSTE ÜLEKOOLILINE KÄSITLUS							
Kultuuri ja väärtuspädevus	Sotsiaalne ja kodaniku-pädevus	Enesemääratlus-pädevus	Õpipädevus	Suhtluspädevus	Matemaatika-, Loodusteaduslik- ja tehnoloogia-pädevus	Ettevõtlikkus-pädevus	Digipädevus
Kõik kooliüritused TASKA Erinevad projektid ERASMUS+ Aktused. Loengud Jõulukontsert Kevadkontsert Kooli „Laululind“ Väärtuskasvatuse tunnid Teatrite ja kontsertide külastus Õppekäigud Spordivõistlused	Kodanikupäeva tähistamine Riigikaitse loeng TASKA Projekt „Kaitse end ja aita teist“ Rahvakalendri tähtpäevade tähistamine Õpilasesinduse töö Paide-Türi rahvajooks	Traditsioonilised üritused Sookooli projekt Arenguvestlused Erinevad loengud Rollimängud Oma kooli nädal Tunnustamine Ühisüritused	Teemapäevad, ainenädalad, erinevad projektid Konverents „Õpilaselt õpilasele“, „Õpetajalt õpetajale“ Ühisüritused, koosolekud Loovtööd Konsultatsioonid Olümpiaadid ja konkursid, Teaduskool „Öökulliakadeemia“ „Lugemisöö“ Lastevanemate kool „Õpime koos“	Näitering T.O.R.E Loovtööd, loovülesanded Filmikonkurss „Ferdinand“ Rollimängud Kõnevõistlus Arenguvestlused Keskustepäevad Tagasi kooli Ühisüritused	Õppekäigud Teaduskool Ainenädalad Robotikaringid Mäng „Vaimukas viisik“ Õuesõpe Projektipäevad Loovtööd, uurimustööd „Öökulliakadeemia“ Nuputa	Jõululaat, mardilaat TASKA Ettevõtlikkusõpe Osalemine projektides Õppekäigud T.O.R.E Liikumispidu Loovtööd	E-Kool E-õpikutest õppimine e-töölehed Robotikaring Nutivahendite kasutamine õppetunnis Lastevanemate listid Informaatika tund Viktoriinid Kahootis

3.4. Valikained ja võõrkeelte valik

Aluseks võttes põhikooli riikliku õppekava pädevused, läbivad teemad ja Türi Põhikooli õppe- ja kasvatustöö eesmärgid, on tunnijaotusplaani lisatud järgmised valikkursused:

1. rütmika ja tantsuõpetus

Õpilaste tervise edendamiseks, neile täiendavate liikumisvõimaluste pakkumiseks, toetamaks läbivat teemat „Kultuuriline identiteet” ja lõimides muusikaõpetuse ja kehalise kasvatus, on tunnijaotusplaani lisatud valikkursused rütmika ja tantsuõpetus.

Rütmikatunnis osalevad kõik 1. klassi õpilased ja tantsuõpetuse tunnis kõik 2. ja 4.klassi õpilased.

2. informaatika

Toetamaks läbivat teemat „Teabekeskond”, kujundamaks õpilastes oskust kasutada arvutit ja internetti ja valmistamaks õpilasi ette loovtööde vormistamiseks 8. klassis, on 4., 5. ja 7. klassi tunnijaotusplaani lisatud informaatika valikkursus. Informaatika valikkursusel osalevad kõik antud klasside õpilased.

3. loovus

Arendamaks õpilaste loovust ja toetamaks kõikide õpilaste edukat loovtöö koostamist III kooliastmes, on 2. klassi ja 5. klassi tunnijaotusplaani lisatud loovuse tund.

4. ettevõtlikkusõpe

Toetamaks läbivat teemat „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus” ja õpilaste kujunemist ettevõtlikeks isiksusteks, on 5. klassi tunnijaotusplaani lisatud ettevõtlikkusõppe valikkursus. Nimetatud valikkursustel osalevad kõik antud klasside õpilased.

5. väärtuskasvatus

Kõikide läbivate teemade toetamiseks ja pakkumaks õpilastele abi edasise õpitee valiku tegemisel, on 1.-8. klassi tunnijaotusplaani lisatud väärtuskasvatuse valikkursus, milles osalevad kõik õpilased. 9. klasside õpitee valikuid toetatakse huvitegevuse ja eelkutseõppe kaudu.

Valikaineks nimetatakse kooli juhtkonna poolt valitud õppeainet kooli võimalusi ja vajadusi arvesse võttes. Valikaine on õpilasele kohustuslik. Valikainete loend on esitatud tunnijaotusplaanis ja ainekavad on esitatud kooli õppekava II osas.

A-võõrkeeleks on võimalik valida inglise või saksa keelt. B-võõrkeele valikuks on vene keel, saksa keel või inglise keel. Õpilase võõrkeele valiku otsustatakse kooli ja vanemate koostöös.

4. ÖPPEKAVA MITMEKESISTAMISEKS RAKENDATAVAD TEGEVUSED

4.1. Aineolümpiaadid ja ainevõistlused

Aeg	Olümpiaad, ainevõistlus
september	III Koolinoorte Tuletõrjespordi Mängud 4. klassidele
september	Suurte koolide kergejõustiku 4-võistlused (maakondlik)
september	Ülesannete lahendamise võistlus „Südamas matemaatika“
september	H.Tohvelmanni nimeline omaloominguvõistlus 6.-9. klassidele
oktoober	EKSL teatejooksud
oktoober	Paide-Türi Rahvajooks
oktoober	Koolinoorte murdmaajooksu KV
oktoober	Lahtine võistlus matemaatikas I – Teaduskoolis
oktoober	K. Lepiku luulekonkurss
oktoober	A. Haava luulepäev Pala Põhikoolis
okt-märts	Veebipõhised võistlused Kuubik ja Püramiid
okt-mai	Osalemine Teaduskooli kursustel
november	Järvamaa 4.-5.klasside rahvastepalli KV
november	Inimeseõpetuse olümpiaad
november	7. klasside maakondlik vene keele päev
november	Lahtine võistlus nr 1 füüsikas – Teaduskool
november	B. Alveri luulekonkurss
november	„Järvamaa tubli kaarditundja“
november	Koolisisene matemaatikaolümpiaad 4.-9.klass
detsember	Lahtine võistlus matemaatikas II – Teaduskoolis
detsember	8.-9. klasside saksa keele olümpiaadi maakonna voor
detsember	NUPUTA maakondlikud eelvoorud 5.-6. ja 7. klassidele
detsember	Geograafiaolümpiaadi maakondlik voor
detsember	Vene keele olümpiaadi maakondlik voor
detsember	Sten Roosi muinasjutuvõistlus
jaanuar	„Tähelepanu, Start“ alagrupi võistlused
jaanuar	Matemaatikaolümpiaadi maakondlik voor
jaanuar	Koolisisene informaatikaolümpiaad 4.-9. klass
jaanuar	Eesti keele maakondlik olümpiaad
Jaanuar	Koolisisene käsitöö- ja tehnoloogiaõpetuse 5.-6. klasside olümpiaad
jaanuar	Inglise keele maakondlik olümpiaad
Jaanuar	Koolisisene emakeeleolümpiaad 7.-9. klassidele
jaanuar	Eesti keele maakondlik olümpiaad
veebruar	Ühiskonnaõpetuse –olümpiaadi maakondlik voor
jaanuar-aprill	Pranglimise peastarvutamise võistlus
veebruar	Bioloogiaolümpiaadi maakondlik voor
veebruar	Keemiaolümpiaadi maakondlik voor
veebruar	Nuputa maakondlikud eelvoorud ühiste ülesannetega
veebruar	Järvamaa 1.-3.klasside rahvastepalli MV
veebruar	Spordimälumäng „Bumerang“
veebruar	Väätsa kooli luulepäev „Luule, see ei tule tuulest“

veebruar	Õigekirjavõistlus
märts	Füüsikaolümpiaadi maakondlik voor
märts	Matemaatikaolümpiaadi lõppvoor – Teaduskool
märts	Loodusteaduste olümpiaadi maakondlik voor
märts	Järvamaa koolide sisekergejõustiku KV
märts	Käsitöö ja kodunduse olümpiaad
märts	Informaatikaolümpiaadi maakondlik voor 4.-5.klassidele
märts	Matemaatikavõistlus “Känguru” I 8.-12. klassidele
märts	Maakondlik informaatikaolümpiaad 6.-9.klassidele TPK
aprill	„Tähelepanu, Start!“ poolfinaal (2.-5. kl)
aprill	NUPUTA lõppvoor Viljandis
aprill	Murdmaajooksu MV
aprill	„Tähelepanu, Start!“ finaalsõistlused
aprill	Nuputa lõppvoor
aprill	Koolisisene 4.,7. klasside inglise, saksa ja vene keele olümpiaad
aprill	5. klasside koolisisene loodusõpetuse olümpiaad
aprill	1.klasside eesti keele olümpiaad
aprill	2.klasside matemaatika olümpiaad
aprill	Koolisisene 5. klasside olümpiaad loodusõpetuses
mai	6.-7. klasside maakondlik saksa keele päev
mai	Heategevuslik Teatejooks (5.-9. kl)
mai	Järvamaa koolide algklasside murdmaa Teatejooksu KV
mai	Koolisisesed tasemetööd
mai	Järvamaa koolinoorte kergejõustiku MV

4.2. Kooli üritused

Kuupäev	Üritus/ tegevus
SEPTEMBER	
1. september	Õppeaasta avaaktus I kl õpilaste vastuvõtt koolis
2.-3. september	Pildistamine
september	Tervispäev, „Reipalt koolipinki”, madisepäeva jooks 4.-9. kl
september	Kogunemine
september	Õpilasesinduse valimised
september	Spondipäev, Türi PK MV kergejõustikus
OKTOOBER	
oktoober	Õpetajate päeva tähistamine
oktoober	„Johann“ – TPK kirjanduskonkurss
oktoober	Mälumängu I voor „Sammun mööda Eestimaad“
oktoober	Filmikonkursi Ferdinand teema väljakuulutamine
oktoober	Õpilaskonverents „Õpilaselt õpilasele“
oktoober	Õpilaste kogunemised
NOVEMBER	
november	Avaliku esinemise päev
november	Isadepäeva tähistamine - perepäev

november	Mälumängu II voor „Sammun mööda Eestimaad“
november	Matemaatikanädal Andekate töötoad Vaimukas viisik Öökulliakadeemia
november	Kodaniku- ja ajaloopäevad
november	Õpilaste kogunemised
november	„Lõbusad stardid“ 1.-3. klassidele
november	Ettevõtluspäev
november – detsember	4.-5. kl rahvastepalli võistlused
november	1. trimestri aktus
november	Sügisviktoriin algklassides
november	Kooli kõnevõistlus
november	TASKA
DETSEMBER	
detsember	Jõulunädal
detsember	Koolisisene olümpiaad eesti keeles 7.,8.,9.klassile
detsember	Advendiootuse hommikud
detsember	Jõululaat
detsember	Mälumängu III voor
detsember	Jõulukontsert
detsember	Jõulupeod
detsember	Ühislaulmine
detsember	Konverents „Õpetajalt õpetajale“
JAANUAR	
jaanuar	Talispordipäev
jaanuar	Mälumäng IV voor
jaanuar	Õpilaste kogunemised
jaanuar	Aabitsapidu
jaanuar – veebruar	Tervisepäev „Talveõlud“ Türi PK suusatamise MV
VEEBRUAR	
veebruar	Vastlapäev koos Türi Noortekeskusega
veebruar	Oma kooli nädal
veebruar	Mälumäng V voor „Sammun mööda Eestimaad“
veebruar	Sõbrapäeva tähistamine
veebruar	Andekate töötoad inglise keeles
veebruar	EV aastapäeva kontsert-aktus, trimestri lõpetamine
veebruar	Õpilaste kogunemised
veebruar	Liikumispidu
veebruar – märts	2.-3. kl rahvastepalli võistlused
veebruar	Talveviktoriin algklassides
veebruar	Viitele õppivate õpilaste väljasõit juhtkonnaga
MÄRTS	
märts	Võõrkeelte nädal Vaimukas viisik võõrkeeltes

märts	Mälumäng VI voor
märts	Kaunite kunstide nädal
märts	Emakeelepäeva andekate töötuba
märts	Kooli lauljate konkurss
märts	Tervisenädal
märts	Mälumängu VII voor
märts	Türi PK sisekergejõustiku MV (4.-9. klass)
märts	Emakeelepäeva tähistamine
APRILL	
aprill	Mälumäng VIII voor „Sammun mööda Eestimaad“
aprill	Loodusainete nädal
aprill	Lugemisöö 3.-5. klassi õpilastele
aprill	TPK lahtiste uste päev
aprill	Õpilaste kogunemised
aprill	„Kaitse end ja aita teist „ 6. klass
aprill	Türi PK ujumise MV (2.-3. kl)
MAI	
mai	Kevadkontsert
mai	Tunnustusüritus „Õiesadu“
mai	Õpilastööde näitus
mai	Algklasside krossijooksu MV
mai	4.-9. kl võistkonnajooks
mai	Viimane koolikell
mai	Kevadlaat
mai	Kevadviktoriin algklassides
mai	Seltskonnatantsuvõistlus 2. ja 4. klassile
JUUNI	
juuni	Direktori ja õppealajuhataja vastuvõtt
juuni	Õuesõppepäev
juuni	Algklasside spordipäev „ Tahan liikuda, mängida, teada“
juuni	Filmipäev viimasel nädalal – „Ferdinand
juuni	Õppeaasta lõpuaktus
juuni	Põhikooli lõpuaktus

5. LIIKLUSKASVATUS

1. Kooli poolt läbiviidav liikluskasvatus toimub kooskõlas **Vabariigi Valitsuse 20.10.2011. a määrusega nr 136 „Laste liikluskasvatuse kord“ § 6 lõige 3 ja 4 ning § 5 lõige 1**

2. Liikluskasvatuse teemasid käsitletakse integreerituna ainetundides.

3. Klassi- ja koolivälised liiklusalased üritused kavandatakse kooli üldtööplaanis.

4. **I kooliastmes** on liikluskasvatuse sisuks jalakäija ja jalgratturi ohutu liiklemise, käitumise ja liikluses toimetuleku õpetamine, lähtudes eelkõige lapse koduümbruse liikluskeskkonnast.

Liikluskasvatuse teemade käsitlemine toimub eelkõige

- I klassis eesti keele, loodusõpetuse ja väärtuskasvatuse tundides ning pikapäevarühmades;
- II klassis väärtuskasvatuse, inimeseõpetuse, eesti keele ja loodusõpetuse tundides ning pikapäevarühmades.
- III klassis inimeseõpetuse, eesti keele, loodusõpetuse ja väärtuskasvatuse tundides ning pikapäevarühmades.

I kooliastme lõpuks õpilane:

- teab hädaabi numbrit (112), oskab ohust teatada;
- oskab kirjeldada ohtusid oma kooliteel, põhjendada ning selgitada ohtude vältimist kooliteel;
- oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturikiiver, põlve- ning küünarnukikaitseid, vajadusel ujumisrõngast, päästevesti;
- oskab käituda ühissõidukeis, neisse siseneda, väljuda ning ohutult sõiduteed ületada;
- oskab valida nii jalgratta, rula kui ka rulluiskudega sõitmiseks ohutut kohta;
- oskab ohutult liikuda/liigelda märjal, libedal, lumisel teel;
- oskab valida tee, sh raudtee ületamiseks kõige ohutumat kohta: peatuda, kuulata, vaadata ning ohutuses veendununa sõiduteed ületada;
- oskab määrata sõidukite liikumise suunda ning hinnata liikumise kiirust;
- oskab eristada valet/ohtlikku liikluskäitumist õigest/ohutust käitumisest.

II ja III kooliastmes on liikluskasvatuse sisuks liiklusolukordade selgitamine lapse enda ja teiste liiklejate seisukohalt ning linna ja maapiirkonna teedel ohutu liiklemise õpetamine.

Liikluskasvatuse teemade käsitlemine toimub eelkõige

- IV klassis eesti keele, loodusõpetuse ja väärtuskasvatuse tundides ning pikapäevarühmades;
- V klassis inimeseõpetuse, kirjanduse ja väärtuskasvatuse tundides;
- VI klassis eesti keele, ühiskonnaõpetuse ja väärtuskasvatuse tundides;
- VII klassis eesti keele, inimeseõpetuse ja väärtuskasvatuse tundides;
- VIII klassis eesti keele, füüsika-, matemaatika- ja väärtuskasvatustundides;
- IX klassis ühiskonnaõpetuse ja kehalise kasvatusetundides.

II kooliastme lõpuks õpilane:

- oskab ohust kiiresti ja korrektselt teatada;
- oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratta-, mopeedikiiver, põlve- ning küünarnukikaitsed;
- oskab käituda ühissõidukeis, neisse siseneda, väljuda ning sõiduteed ületada;
- oskab hinnata sõidukite liikumissuunda, -kiirust ja kaugust;
- oskab valida tee, sh raudtee ületamiseks kõige ohutumat kohta;

III kooliastme lõpuks õpilane:

- väärtustab ohutust, arvestab kaasliiklejatega ning on seaduskuulekas;
- oskab ohust teatada ja hinnata ohuolukorda;
- oskab vaatluse teel hinnata helkuri peegelduvuse omadusi;
- oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturi- ja motokiiver, põlve- ning küünarnukikaitsed;
- teab ja tunneb nõudeid jalgratturile ja mopeedijuhile ning oskab vastavalt nõuetele käituda;
- oskab kaardil tähistada ohtlikud kohad kooliteel ja valida ohutuma teekonna sihtpunkti jõudmiseks;
- kirjeldab ohutu teekonna valiku põhimõtteid;
- mõistab liicluseeskirja nõudeid jalakäijale, juhile (jalgratturile, mopeedijuhile);
- on teadlik ohutusosalastest kampaaniatest ning annab hinnangu ajas muutuvate hoiakute kujunemise kohta;
- oskab leida informatsiooni ja võrrelda Eesti (liiklus)ohutusosalast olukorda teiste riikidega.

Liikluskasvatusalased tegevused

Aeg	Tegevus	Kooliaste
september	Kohtumine noorsoopolitseinikuga. Liiklusaabitsad Liiklusminutid väärtuskasvatuse tunnis	I kooliaste I, II, III kooliaste
oktoober	Helkurite valmistamine vahetundides	I, II, III kooliaste
november	Kohtumine kohaliku konstaabliga „Turvaline elu, kuidas ise saame oma elu linnas hoida turvalisena“ Helkurite kontroll Osalemine konkursil „Helkur on popp“	I kooliaste I, II, III kooliaste I, II, III kooliaste I, II kooliaste
detsember	Helkurite kontroll	I, II, III kooliaste
jaanuar	KEAT projekti raames raudteeohutuse loengud	II kooliaste
veebuar	Kohtumine politseikoera Jäpega.	I, II kooliaste
märts	Jalgratturi ohutuskoolitus	I, II kooliaste
aprill	Loeng "Georgi ja Kaspari lugu" Jalgratturi teooriaeksam	III kooliaste I, II kooliaste

mai	Jalgratturi praktiline eksam Liiklusvõistlus „Vigurivänt“	I, II kooliaste I, II kooliaste
-----	--	------------------------------------

6. III KOOLIASTME LOOVTÖÖ TEMAATIKA VALIKU, JUHENDAMISE, TÖÖ KOOSTAMISE JA HINDAMISE KORD

1. Türi Põhikooli loovtööde koostamise juhend ja kaitsmise kord on koostatud **PRÕK § 15 lõige 8, § 24 lõige 6 alusel**.
2. Türi Põhikooli 8. klassi õpilased koostavad läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö, milleks on uurimus, projekt, kunstitöö vms.
3. Loovtöö teema valib õpilane etteantud teemade hulgast või pakub ise teema ja kooskõlastab õpetajaga.
4. Loovtöö teeb õpilane individuaalselt või rühmatööna.
5. Oktoobrikuus korraldab õppealajuhataja 8. klassi õpilastele õppepäeva, kus selgitatakse, kuidas koostada loovtööd. Tutvustatakse erinevate loovtööde võimalusi ja tuletatakse meelde loovtöö kirjaliku osa vormistamise reeglid. Õpilane saab kaasa "Loovtöö koostamise meespea".
6. Loovtöö liik ja teema valik tuleb teatada klassijuhatajale novembrikuu lõpuks.
7. Loovtöö tähendab uurimust, projekti või omaloomingulist tööd.
8. Uurimus eeldab materjali kogumist, analüüsimist/süsteematiseerimist ja üldistamist ning järelduste tegemist.
9. Projekt eeldab projekti kavandamist, läbiviimist ja tagasisidestamist.
10. Omaloominguline töö eeldab idee loomist, teose valmistamist ning selle esitlemist.
11. Loovtööde juhendajad kinnitab direktor käskkirjaga. Loovtööde üldise korralduse koordineerijateks on klassijuhatajad.
12. 3. trimestri alguses toimub valminud loovtööde kaitsmine komisjoni ees.
13. Kaitsmisel annab komisjon loovtööle kokkuvõtva kirjeldava sõnalise hinnangu ja hindab hinnetega „5“ - väga hea, „4“ - hea, „3“ - rahuldav.
14. Loovtöö teema kantakse põhikooli lõputunnistusele.
15. Loovtööde koostamisel ja juhendamisel lähtuvad õpilased ja õpetajad Türi Põhikooli õppekava lisast „Põhikooli III kooliastme loovtöö koostamise, vormistamise ja hindamise juhend“.

7. ÕPILASE ARENGU JA ÕPPIMISE TOETAMISE JA HINDAMISE KORRALDUS

Hindamisjuhendi aluseks on „Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus“ ja „Põhikooli riiklik õppekava.“

1. Hindamise eesmärk

Teadmiste ja oskuste hindamise eesmärk on:

1. anda tagasisidet õpilase õpiedukusest ja toetada õpilase arengut;
2. suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, toetada edasise haridustee valikut;
3. innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;
4. suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
5. anda alus õpilase järgmise klassi üleviimiseks ning põhikooli lõpetamise otsustamiseks.

Käitumise ja hoolsuse hindamise eesmärk on:

1. suunata õpilast järgima üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täitma kooli kodukorra nõudeid;
2. motiveerida õpilast hoolikalt täitma õppeülesandeid;

2. Hindamisest teavitamine

Kool teavitab õpilast ja tema seaduslikku esindajat hindamise korraldusest koolis ning õpilase tööle antud hinnangutest ja hinnetest.

1. Kooli õppekavas sätestatud hindamise korraldus on avalikustatud kooli koduleheküljel.
2. Hindamise põhimõtteid ja korda tutvustavad õpilastele klassijuhataja ja aineõpetajad.
3. Käitumise ja hoolsuse hindamise põhimõtteid ja korda tutvustab õpilastele klassijuhataja.
4. Teadmiste ja oskuste, käitumise ja hoolsuse hindamise põhimõtteid ja korda tutvustab klassijuhataja lastevanematele klassi lastevanemate koosolekul.
5. Õpilasel ja lapsevanemal on õigus saada teavet oma lapse hinnete kohta e-koolist, aineõpetajatelt ja klassijuhatajalt.
6. Vajadusel väljastab klassijuhataja õpilasele hinnetelehe.
7. Iga õppeaasta lõpus väljastab klassijuhataja õpilasele klassitunnistuse.

3. Teadmiste ja oskuste hindamise korraldus

1. Õpilase ainealaseid teadmisi ja oskusi võrreldakse õpilase õppe aluseks olevas ainekavas toodud oodatavate õpitulemustega ja tema õppele püstitatud eesmärkidega.
2. Ainealaseid teadmisi ja oskusi võib hinnata nii õppe käigus kui ka õppeteema lõppedes.
3. Õpilase arengu toetamiseks kasutatakse õppe kestel **õppimist toetavat hindamist**, mis keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega.

Õppimist toetava hindamise all peame silmas pidevat õppimist toetavat tagasisidet. Tagasiside võib olla sõnaline, numbriline, sümboliline, mitte-verbaalne jms.

Edaspidi kasutame õppimist toetava hindamise (ÕTH) mõistet.

ÕTH toetab õpilase:

1. teadmiste, oskuste, käitumise, hoiakute ja väärtushinnangute ning üldpädevuste kujunemist;

2. õpimotivatsiooni;
3. õpioskuste kujunemist:
  - refleksioonioskust,
  - oskust eesmärke seada,
  - oskust õppimist ja käitumist eesmärkide alusel analüüsida;
4. vastutuse võtmist oma õppimise eest.

Tagasiside keskendub sellele, mida õpilane oskab, toob välja arengukohad ja annab suunised edaspidiseks õppimiseks. Vigade tegemist õppimise käigus käsitletakse kui tagasisidet sellest, mis vajab selgeks saamist. Viga käivitab edasise õppeprotsessi.

ÕTH on protsess, mitte ühekordne tegevus,

1. mille all mõistame pidevat õppimist toetavat tagasisidet kogu õppeprotsessi eel, vältel ja järel;
2. mis keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema enda varasema taseme, mitte normiga.

Klassiruumis on aktiivne roll õpilasel:

1. ÕTH toetab vastutuse andmist õppimise eest õpilasele endale;
2. Õpilane osaleb kõikide õppeprotsessi osade juures:
  - eesmärkide seadmisel;
  - hindamiskriteeriumide väljatöötamisel;
  - enese- ja kaaslase hindamisel;
3. Teadmiste monopol ei ole õpetajal, vaid õpetaja roll on toetada õpilast oma teadmiste, oskuste ja hoiakute kujundamisel.

1. ja 2. klassis kasutatakse õpilaste teadmiste ja oskuste hindamisel kõigis õppeainetes hinnete asemel suulisi ja kirjalikke sõnalisi hinnanguid, mis kirjeldavad õpilase teadmisi ja oskusi erinevates õppeainetes. Kokkuvõttev tagasiside antakse kolm korda õppeaastas trimestrite lõpus. Sõnaline kirjeldav hinnang toetub ainekavades iga õpitulemuse kohta koostatud õpitulemuste hindamise kriteeriumile, mis on väljendatud erinevatel tasanditel. Sõnaline kirjeldav hinnang:

- aitab mõista edusamme, puudujääke, ergutab õpilasi paremini õppima;
- arvestab õpilase individuaalseid iseärasusi, püüdlusi ja suhtumist õppetöösse, kaaslastesse, endasse;
- antakse õpilasele kohe õppeprotsessi käigus, kui õpilane on ülesande lõpetanud;
- võimaldab õpilasel ka endal õppeprotsessi hinnata;
- antakse igapäevaselt õpilase päeviku, vihiku, e-kooli jne kaudu;
- kantakse iga trimestri lõpul kirjalikult klassitunnistusele;

2.-9. klassides kasutatakse numbrilist hindamist viiepallisüsteemis.

Numbriliselt hinnatakse õpitulemusi viiepallisüsteemis, kus hinne "5" on "väga hea", "4" - "hea", "3" - "rahuldav", "2" - "puudulik" ja "1" - "nõrk". Hinded "1" ja "2" on mitterahuldavad hinded.

1. Hindega "5" ("väga hea") hinnatakse õpilast, kelle suuline vastus (esitlus), kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemus vastab õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral või ületab neid. Kui õpilase vastus on õige ja täielik, loogiline ja mõtestatud, praktilises tegevuses ilmneb omandatu iseseisev ja loov rakendamine.
2. Hindega "4" ("hea") hinnatakse õpilast, kelle suuline vastus, kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemus vastab üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele. Kui õpilase vastus on üldiselt õige, loogiline ja mõtestatud, kuid pole täielik või esineb väiksemaid eksimusi, praktilises tegevuses jääb mõnel määral puudu iseseisvusest.

3. Hindega "3" ("rahuldav") hinnatakse õpilast, kelle suuline vastus, kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemus võimaldavad õpilasel edasi õppida või kooli lõpetada, ilma et tekiks olulisi raskusi edasiõppimisel. Kui õpilase vastus on põhiosas õige, põhioskused on omandatud, kuid teadmiste rakendamisel praktilises tegevuses esineb raskusi. Õpilane vajab juhendamist ja suunamist.
4. Hindega "2" ("puudulik") hinnatakse õpilast, kelle suuline vastus, kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemused ei võimalda oluliste raskusteta hakkama saamist edasisel õppimisel. Kui õpilase vastuses on olulisi puudusi ja eksimusi, ta teeb rohkesti sisulisi vigu, ei suuda teadmisi rakendada ka suunamise ja juhendamise korral.
5. Hindega "1" ("nõrk") hinnatakse õpilast, kelle suuline vastus (esitlus), kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemus näitab, et tal puuduvad nõutavad teadmised ja oskused ning õpilase areng õpitulemuste osas puudub.

Viiepallisüsteemis hinnatavate kirjalike tööde koostamisel ja hindamisel lähtutakse põhimõttest, et kui kasutatakse punktiarvestust ja õpetaja ei ole andnud teada teisiti, hinnatakse tööd nii:

- 90 – 100% punktide arvust – hinne "5";
- 75 – 89% punktide arvust – hinne "4"
- 50 – 74% punktide arvust – hinne "3"
- 25 – 49% punktide arvust – hinne "2"
- 1. – 24 % punktide arvust – hinne "1"

4. Järelevastamise kord

1. Kui suulist vastust, kirjalikku või praktilist tööd, mis hõlmab rohkem kui ühe tunni materjali, on hinnatud hindega „puudulik“ või „nõrk“, on õpilasel võimalus järeltöö sooritamiseks.
2. Kui õpilane puudub järeltöö sooritamise ajal mõjuval põhjusel, lepatakse aineõpetajaga kokku uus järeltöö aeg. Märge "0" (null) e-päevikus annab infot selle kohta, et kõikidele õpilastele kohustuslik töö (kirjalik, suuline või praktiline) on õpilasel tegemata ning see tuleb järele vastata 10 päeva jooksul. Järele vastamata töö hindeks on „1“ (nõrk).
3. Kui õpilane keeldub tööd ära andmast, kasutab kõrvalist abi või kirjutab maha, hinnatakse tema töö hindega „nõrk“, mis ei kuulu järele vastamisele.
4. Kui õpilane on trimestri jooksul teinud mitu järeltööd, on õpetajal õigus trimestri lõpus õpilast täiendavalt kontrollida, et veenduda trimestrihinde objektiivsuses.
5. Kui 7.-9.kl.õpilane on puudunud 20% või enam õppetundidest, on õpetajal õigus nõuda terve õppeperioodi (trimestri) materjali järele vastamist;
6. Õpilase pikema puudumise korral (rohkem kui 3 päeva) kodustel põhjustel esitab lapsevanem direktorile eelnevalt avalduse ja võtab endale sellega kohustuse tagada läbivõetud õppematerjali ette või järele vastamine.

5. Kokkuvõttev hindamine

1. Kokkuvõttev hindamine on hinnete koondamine trimestri- või aastahinneteks .
2. 1.klassis kajastub kokkuvõtvas hinnangus see, kuivõrd taotletud õpitulemused on saavutatud.
3. Kui õppeperioodi keskel on õppeaine trimestri- või aastahinne jäänud andmata ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata, hinnatakse aastahinde või -hinnangu väljapanekul vastaval perioodil omandatud teadmised ja oskused vastavaks hindele «nõrk» või antakse tulemustele mitterahuldav hinnang.

4. Õpilasele, kelle trimestri- või aastahinne on «puudulik» või «nõrk», kellele on antud samaväärne sõnaline hinnang või on jäetud hinne välja panemata, määratakse tugisüsteem, et aidata tal omandada nõutavad teadmised ja oskused.
5. Trimestri- ja aastahinnete või -hinnangute alusel otsustab õppenõukogu, kas viia õpilane järgmisse klassi, jätta täiendavale õppetööle või klassikursust kordama. Õpilaste järgmisse klassi üleviimise otsus tehakse enne õppeperioodi lõppu.
6. Õpilane jäetakse täiendavale õppetööle õppeainetes, milles tulenevalt trimestri- või aastahinnetest või -hinnangutest tuleks välja panna aastahinne «puudulik» või «nõrk» või mitterahuldav hinnang. Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne õppeperioodi lõppu. Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetul juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid, et omandada õppekavaga nõutavad teadmised ja oskused. Täiendav õppetöö viiakse läbi pärast õppeperioodi lõppu. Aastahinne või -hinnang pannakse välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades täiendava õppetöö tulemusi.
7. Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib erandjuhul jätta õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamis õppeaines aastahinne «puudulik» või «nõrk» või mitterahuldav hinnang, täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekava nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme.
8. Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib jätta klassikursust kordama õpilase, kellel on põhjendamata puudumiste tõttu kolmes või enamis õppeaines aastahinne «mitterahuldav» või «nõrk» või «mitterahuldav hinnang».
9. 9.klassi õpilasele pannakse aastahinded välja enne lõpueksamite toimumist, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle.
10. Kokkuvõtivatest hinnetest teavitab kool lapsevanemat e-kooli kaudu. Õppeaasta lõpuks prinditakse klassitunnistus.

6. Tugisüsteemi määramine

1. Õpilasele, kelle trimestrihinne on «puudulik» või «nõrk», kellele on antud samaväärne sõnaline hinnang või kellele on hinne jäetud välja panemata, määratakse kohustuslik konsultatsioon.
2. Õpilasele, kelle trimestrihinne on „puudulik“ või „nõrk“, kellele on antud samaväärne sõnaline hinnang võib koostada selles õppeaines ainealase õpiabiplaani.
3. Kui õpilasel, kellele on koostatud õpiabiplaan, on jätkuvalt trimestrihinne „puudulik“ või „nõrk“, on antud samaväärne sõnaline hinnang või on jäetud hinne välja panemata, koostatakse selles õppeaines vastava põhjenduse olemasolul (psühholoogiliste, pedagoogiliste või meditsiiniliste uuringute tulemused) individuaalne õppekava või määratakse mõni muu tugiteenus vastavalt kooli õppekavas sätestatule, et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused.
4. Tugisüsteemide õppetööd koordineerib hariduslike erivajadustega õpilaste õppe koordineerija.

7. Käitumise ja hoolsuse hindamine

1. Käitumise hindamise aluseks on kooli kodukorra täitmine ning üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine.
2. Hoolsuse hindamise aluseks on õpilase suhtumine õppeülesannetesse, kohusetundlikkus, töökus ja järjekindlus õppeülesannete täitmisel.
3. Õpilase käitumise ja hoolsuse kohta antakse õpilasele ja tema vanematele kirjalikku tagasisidet kaks korda õppeaastas.
4. Käitumist ja hoolsust hindab klassijuhataja koostöös aineõpetajatega.

5. Käitumist ja hoolsust hinnatakse hinnetega «eeskujulik», «hea», «rahuldav» ja «mitterahuldav».

Õpilase käitumise hindamise aluseks on kooli kodukorra täitmine ning üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine.

1. Käitumist hinnatakse õpilaste puhul järgmiselt:
  - käitumishindega «**eeskujulik**» hinnatakse õpilast, kellele üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine on harjumuspärane igas olukorras, kes täidab kooli kodukorra nõudeid eeskujulikult ja järjepidevalt;
  - käitumishindega «**hea**» hinnatakse õpilast, kes järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täidab kooli kodukorra nõudeid;
  - käitumishindega «**rahuldav**» hinnatakse õpilast, kes üldiselt järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täidab kooli kodukorra nõudeid, kuid kellel on esinenud eksimusi;
  - käitumishindega «**mitterahuldav**» hinnatakse õpilast, kes ei täida kooli kodukorra nõudeid, ei allu õpetajate nõudmistele ega järgi üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme. Õpilase käitumise võib hinnata «mitterahuldavaks» ka üksiku õigusvastase teo või ebakõlbelise käitumise eest;
2. Käitumise aastahinne “mitterahuldav” pannakse kooli õppenõukogu otsuse alusel.

1. Hoolsuse hindamise aluseks on õpilase suhtumine õppeülesannetesse (kohusetundlikkus, töökus ja järjekindlus õppeülesannete täitmisel).
2. Hoolsust hinnatakse õpilaste puhul järgmiselt:
  - hoolsushindega «**eeskujulik**» hinnatakse õpilast, kes suhtub õppeülesannetesse alati kohusetundlikult, õpib kõiki õppeaineid võimetekohaselt, on õppeülesannete täitmisel töökas ja järjekindel, ilmutab omaalgatust ja viib alustatud töö lõpuni;
  - hoolsushindega «**hea**» hinnatakse õpilast, kes suhtub õppeülesannetesse kohusetundlikult, on töökas ja järjekindel õppeülesannete täitmisel, hoolikas ning õpib võimetekohaselt;
  - hoolsushindega «**rahuldav**» hinnatakse õpilast, kes üldiselt täidab oma õppeülesandeid, kuid ei ole piisavalt töökas ja järjekindel õppeülesannete täitmisel ega õpi oma tegelike võimete kohaselt;
  - hoolsushindega «**mitterahuldav**» hinnatakse õpilast, kes ei õpi võimetekohaselt, suhtub õppeülesannetesse lohakalt ja vastutustundetult.

8. Hinde ja hinnangu vaidlustamine

1. Õpilasel või tema seaduslikul esindajal on õigus hindeid ja sõnalisi hinnanguid vaidlustada 30 päeva jooksul töö toimumise päevast, esitades kooli direktorile kirjalikult vastava taotluse koos põhjenduse ja kirjaliku töö puhul koos vaidlusaluse tööga;
2. Kooli direktor teeb otsuse seitsme päeva jooksul ja teavitab sellest taotluse esitajat kirjalikult viie tööpäeva jooksul otsuse vastuvõtmise päevast arvates.

8. HARIDUSLIKE ERIVAJADUSTEGA ÕPILASTE ÕPPEKORRALDUSE PÕHIMÕTTED, TUGITEENUSTE RAKENDAMISE KORD

1. Hariduslike erivajadustega õpilaste õppe korraldamise põhimõtted

Türi Põhikooli õppe- ja kasvatustöö eesmärgiks on luua igale õpilasele võimalus saada oma võimetele vastav hea haridus.

Õpilasele tagatakse vajadusel logopeedi, eripedagoogi, psühholoogi, abiõpetaja, õpiabiõpetaja, tugiisiku ja sotsiaalpedagoogi teenus.

Tööd hariduslike erivajadustega õpilastega koordineerib HEV-õppe koordinaator (PGS §47 lõige 3).

Haridusliku erivajadusega õpilane (edaspidi HEV õpilane) (PGS §46 lõige 1) on, kelle:

- andekus,
- õpiraskused,
- terviseseisund,
- puue,
- käitumis- ja tundeeluhäire,
- pikemaajaline õpest eemalviibimine,
- kooli õppekeele ebapiisav valdamine

toob kaasa vajaduse teha õppetöös muudatusi või õppekeskkonnas kohandusi.

Õpilastele, kelle areng vajab erilist tähelepanu ja toetust, rakendatakse kooli tugisüsteeme ning neid õpilasi on võimalik hinnata diferentseeritult. Õpilase arengu kohta koostatakse individuaalsuse kaart. Õpilase arengu toetamiseks kasutatakse õppe kestel kujundavat hindamist, mis keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega ning õppetöö individualiseerimisele.

Esimeses klassis on õpetuse ja kasvatuse põhitaotluseks õpilase kohanemine koolieluga, turvatunde ja eduelamuste kogemine ning valmisoleku kujunemine edasiseks edukaks õppetööks.

Esimeses kooliastmes kasutatakse Hea Alguse metoodika põhimõtteid, suurt tähelepanu pööratakse avastus- ja aktiivõppele. Õpetaja olulisim ülesanne on iga lapse eneseusu ja õpimotivatsiooni toetamine, õpiraskuste äratundmine ning vajadusel tugisüsteemide ja õpiabi pakkumine.

Teises kooliastmes on oluline toetada õpilase õpihuvi, õpimotivatsiooni ja õpioskuste kujunemist, ära tunda ja arendada õpilase erivõimeid ja huvisid, pakkuda õpiraskustega õpilasele õpiabi.

Kolmandas kooliastmes on õpipädevuse seisukohalt oluline õpimotivatsiooni hoidmine, erinevate õpistrateegiatega teadvustatud kasutamine, uurimuslik õpe ja enesekontrollioskuse arendamine. Kool toetab õpilast tema edasiste õpingute ja kutsevaliku tegemisel.

Kool teavitab õpilasi ning vanemaid õppe ja kasvatuse korraldusest koolis vahetu suhtlemise teel, e-kooli ja kooli kodulehekülje kaudu.

2. Tegevused hariduslike erivajadustega õpilastega

Nõustamine ja õpiabi koolis koosnevad erineva tasandi toetustest (PGS § 48).

I tasand – märkamine ja esmane sekkumine

Aineõpetaja poolne märkamine ja esialgne toetamine.

Võimalikud sekkumised:

- **Ainekonsultatsioonid.** Igal õpetajal on üks/kaks korda nädalas konsultatsiooni aeg, mille ajal saavad õpilased neile vajalike teemade kohta abi. Konsultatsioonide graafik on väljas teadete stendil, õpetajate toas ning kooli kodulehel. Vajadusel määratakse õpilasele õppenõustamiskomisjonis otsusega kohustuslik konsultatsioon ühes või mitmes õppeaines.
- **Kohustuslikud konsultatsioonid.** Õpilasele, kellel on trimestrihinne puudulik, määratakse kohustuslik konsultatsioon vastavas õppeaines. Kohustuslikus konsultatsioonis on õpilasel võimalik õppida teemasid järele ja ka ette.
- **Koostöövestlused (klassijuhataja-lapsevanem-õpilane).** Koostöövestlus on suurepärase koostöövormi õpilase individuaalsel arendamisel, mis toetab õpilase eneseanalüüsi ning suurendab õpilase vastutust oma õpitulemuste ja käitumise eest koolis. Vanemate kaasamine aitab ühtlustada kodu ja kooli nägemust õpilase arengust.
- **Arenguestlused (PGS §37 lõige 4).** Õpilase arengu toetamiseks korraldatakse temaga koolis vähemalt üks kord õppeaasta jooksul arenguestlus, mille põhjal lepatakse kokku edasises õppes ja arengu eesmärkides. Arenguestlusel osalevad õpilane, lapsevanem ning klassijuhataja. Kaasata võib ka erinevaid tugispetsialiste.
- **Individuaalne õppekava / individuaalsed õppeülesanded.** Õpetaja teeb õpiraskusega või pikemat aega puudunud õpilasele ning ka andekale õpilasele vajadusel individuaalse õppekava / individuaalsed õppeülesanded ühes või mitmes õppeaines lühemaks või pikemaks perioodiks.
- **Pikapäevarühm (PGS §38)** on mõeldud 1.-6. kl õpilastele, kes vajavad järelvalvet ja abi koduste ülesannete täitmisel. Rühm töötab väikeses majas algklassiõpetajate juhendamisel esmaspäevast reedeni kell 12.00 – 16.00.
- **Huvitegevus (PGS §40)** koolis toetab õppetööd ning tal on väga oluline roll õpilaste võimete ja annete arendamisel.
- **Abiõpetaja.** Õpi-, tähelepanu- ja keskendumisraskustega 1.-3. klassi õpilastel on ainetundides võimalus abi saada abiõpetajalt. Koos aineõpetajaga tunnis olev abiõpetaja toetab ja juhendab 1-2 õpilast, et nad suudaksid paremini omandada tunnis läbivõetavat materjali. Vajadusel töötab abiõpetaja ka 4.-9. klassi õpilasega aineõpetaja poolt antud materjalide alusel individuaalselt.
- **Tunnirahuklass.** Tunnirahuklassi saadetakse õpilane, kes segab tunnis kaasõpilaste ja õpetaja tööd, keeldub kaasa töötamast, eirab kooli kodukorda või rikub hea käitumise tavasid. Tunnirahuklassi saadetud õpilane saab aineõpetajalt individuaalseks tööks vajalikud materjalid.

II tasand – vajaduste väljaselgitamine kooli tugispetsialistide poolt ja eriabi kooli tasandil

Rakendatakse juhul, kui esmane sekkumine ei ole aidanud ja õpilasel on püsivad raskused ühes või mitmes aines. Teise tasandisse kuuluvad õpilaste vajaduste, pädevuste ja potentsiaali väljaselgitamine ning kooli spetsialistide uuringud.

Teisel tasandil toetab õpilast:

- **Õppenõustamiskomisjoni** eesmärgiks on õigeaegne sekkumine õpilase hariduslikesse erivajadustesse ja nendest tulenevatesse probleemidesse, leida õpilasele õige tugimeede ja nõustada õpilast ning lapsevanemat.
- **Õpiabitunnid** (PGS § 48 lõige 1) on toeks õpiraskustega õpilastele. Õpiabitunnid toimuvad eesti keeles ja matemaatikas. Tundides arendatakse õpilase mälu, taju,

tähelepanu ja mõtlemist läbi erinevate ülesannete. Õpiabitunnid toimuvad väikestes gruppides (maksimaalselt 6 õpilast) ja õpetajal on võimalik õpilastega tegeleda individuaalselt, neid rohkem abistada ja toetada.

- **Logopeedilist abi** pakutakse kirjaliku ja/või suulise kõnepuudega põhikooli õpilastele kõneravi tundides. Vajadusel toimuvad individuaaltunnid.
- **Eripedagoogiline abi.** Eripedagoog tegeleb õpilastega, kellel on ainealased raskused, väljakujunemata õpioskused, vaja arendada suulist ja kirjalikku kõne, tähelepanu, funktsionaalset lugemisostkust, keskendumist, tööjuhustest arusaamist.
- **Sotsiaalpedagoogiline nõustamine.** Sotsiaalpedagoog nõustab õpilasi, lapsevanemaid ja õpetajaid sotsiaalsete probleemide valdkonnas: käitumis- ja suhtlemisraskused; kiusamine; koolivägivald, koolikohustuse mittetäitmine; halb õppeedukus, heaolutunde, eduelamuse poole pürgimine; probleemilahenduse oskus jms. Sotsiaalpedagoog nõustab, aitab arutleda ja lahendusi leida, analüüsida, planeerida ning olukordi hinnata.
- **Psühholoogiline nõustamine.** Psühholoog pakub psühholoogilist nõustamist õpilastele, lapsevanematele ja lapse pereliikmetele. Psühholoog osaleb koostöös teiste spetsialistidega (klassijuhataja, aineõpetaja, sotsiaalpedagoog, kooliõde, õppealajuhataja) õpilase paremaks toimetulekuks vajaliku tegevusplaani koostamisel ja toimimise tagamisel.
- **Tunnikülastusleht.** Õpilastele, kes puuduvad põhjusega tundidest, ei tööta tundides kaasa või ei täida koduseid ülesandeid, määratakse tunnikülastuslehe täitmise kohustus. Tunnikülastuslehe eesmärgiks on aidata õpilasel saavutada paremat enesekontrolli ning tekitada kiire ja ülevaatlik infovahetus aineõpetaja-õpilase-kodu vahel.
- **Individuaalne õppekava** (PGS § 18) määratakse õpiraskusega või pikemat aega puudunud õpilasele ning ka andekale õpilasele vajadusel ühes või mitmes õppeaines lühemaks või pikemaks perioodiks.
- **Täiendav õppetöö (HTM määrus 16.11.2006 nr 41 ptk 5 § 12 lõige 1).** Õpilastele, kellele tuleks ühes või mitmes õppeaines kokkuvõtva hindena välja panna mitterahuldav aastahinne, määratakse õppenõukogu otsusega täiendav õppetöö. Täiendavale õppetööle määratud õpilane täidab aineõpetaja vahetel juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid, mis toetavad nõutavate teadmiste ja oskuste omandamist õppeaines.
- **Klassikursuse kordamine (HTM määrus 16.11.2006 nr 41 ptk 5 § 12 lõige 5) .** I-III kooliastmes võib õpilase jätta klassikursust kordama eandjuhul. Õppenõukogu kaasab otsuse tegemisele õpilase ja tema seadusliku esindaja ning kuulab ära nende arvamuse. Õppenõukogu otsuses peavad olema välja toodud kaalutlused, millest tulenevalt on leitud, et õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks on otstarbekas jätta õpilane klassikursust kordama.

III tasand – nõustamiskomisjon ja eriabi jätkamine

Rakendatakse juhul, kui II taseme meetmed ei ole andnud soovitud tulemust ja õpilasel on jätkuvalt raskused ühes või mitmes aines. Kolmas tasand kaasab kooliväliseid tugisüsteeme:

suunamine erispetsialistide konsultatsioonile; suunamine nõustamiskomisjoni jms.

Kolmandal tasandil toetab õpilast:

- **Individuaalne õppekava nõustamiskomisjoni soovitusel.** (PGS § 18). Nõustamiskomisjoni soovitusel määratakse õpilasele individuaalne õppekava ühes või mitmes aines. Õppekavas on võimalik asendada või vähendada õpitulemusi, asendada kohustuslikke aineid või neist vabastada (PGS § 18, § 46, § 48, § 58).

- **Klass lihtsustatud õppekava alusel õppivatele õpilastele. (PGS § 51 lõige 6)** Lihtsustatud õppekavale määratakse õpilane nõustamiskomisjoni soovitusel ja vanema nõusolekul. Individuaalne õppekava koostatakse kõigile lihtsustatud õppel olevatele õpilastele.
- **Väikeklass. (PGS § 51 lõige 10)** Õpilane määratakse väikeklassi õppima lastepsühhiaatri ja nõustamiskomisjoni soovitusel ning vanema nõusolekul. Individuaalne õppekava koostatakse kõikidele väikeklassis õppivatele õpilastele.
- **Ühe õpilase õpetamisele keskendunud õpe. (HTM määrus 23.12.2010 nr 76 § 19)** Õpilane määratakse ühe õpilase õpetamisele keskendunud õppele lastepsühhiaatri ja nõustamiskomisjoni soovitusel ning vanema nõusolekul, kui väikeklassis õpe ei ole andnud tulemusi.

Andekate õpilaste arengu toetamine

- individuaalsed õpiülesanded ja nõustamine / individuaalne õppekava;
- ettevalmistus olümpiaadideks, õpilasvõistlusteks;
- osalemine projektides;
- TÜ Teaduskooli kursuste läbimine;
- nuputamise / loovusetunnid;
- huviringid;
- õppekäigud.

9. KARJÄÄRIÕPPE, KARJÄÄRIINFO JA NÕUSTAMISE KORRALDAMINE

Karjääriõppe eesmärgiks on aidata õpilasel arendada teadlikkust iseendast, omandada teadmisi töömaailmast, elukutsetest ja õppimisvõimalustest ning kujundada hoiakuid ja toimetulekuoskusi, mis soodustavad kaasaegsesse töömaailma sisenemist, karjääriotsuste tegemist ning eneseteostust.

Koolis tagatakse karjääriteenuste kättesaadavus järgmiselt:

- Lähiva teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ sisu ja eesmärgid arvestatakse kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õpikeskkonna kujundamisel. Sellest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlemised, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineteüleseid, klassidevahelisi ja ülekoolilisi projekte.
- Valikkursus „Väärtuskasvatus“ võimaldab õpilastel käsitleda teemasid, mis kujundavad õpilastes huvi tööturul toimuva vastu, arendavad otsustamisvõimet ja valmisolekut elukestvaks õppeks.
- Tunnivälise tegevuse käigus toimuvad projektipäevad koolis, õppekäigud, kutsepäevad, karjäärimeessike, töövarjupäevad ettevõtetes, mis toetavad karjääriotsuste tegemist.
- Kohtumised erinevate elukutsete esindajatega, erinevad külalised (sh vilistlased, lapsevanemad, edasiõppimisvõimalusi tutvustavad koolid ja organisatsioonid).
- Karjääriõpe on korraldatud teoreetilise ja praktilise õppena, mille raames õpilane omandab karjääri planeerimiseks vajalikud oskused ja teadmised ning elukestvaks õppeks valmisolekut soodustava hoiaku.
- Kutsesobivustestide läbiviimine.
- Arenguveestluste käigus arutatakse karjääriplaneerimist
- Karjäärinõustamisteenus tagatakse õpilasele, lapsevanemale ja õpetajale koostöös Paide Rajaleidja keskusega, Järvamaa Kutsehariduskeskusega (eelkuteõpe) ja Türi ettevõtetega (lektorid, õppekäigud).
- Karjääriinfo materjale jagatakse õpilastele stendide kaudu koolimajas ja raamatukogus.

10. ÕPILASTE JA LAPSEVANEMATE TEAVITAMISE JA NÕUSTAMISE KORRALDUS

1. Kool teavitab õpilasi ning vanemaid õppe ja kasvatus korraldusest koolis vahetu suhtlemise teel, e-kooli ja kooli kodulehekülje kaudu.
2. Lapsevanemad on kohustatud kooli teavitama oma kontaktandmetest ja nende muutumisest.
3. Peamised õppeteemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused tehakse õpilasele, algklassides õpilase vanematele teatavaks trimestri algul.
4. Kool korraldab õpilase ja vanemate teavitamise edasiõppimisvõimalustest ning tagab õpilasele karjääriteenuste (karjääriinfo või -nõustamine) kättesaadavuse.
5. Kool korraldab õpilase ja lastevanemate nõustamise õpilase arengu toetamiseks ja õppima õppimiseks, näiteks arengueestluse, tugispetsialistide teenuse, koolituste jms kaudu.
6. Kool tagab õpilasele eripedagoogi, psühholoogi, logopeedi ja sotsiaalpedagoogi teenuse.
7. Kooli ja vanemate koostöö koordineerimiseks kutsub direktor vähemalt ühel korral aastas kokku lastevanemate üldkoosoleku.

11. ÕPETAJATE KOOSTÖÖ JA TÖÖ PLANEERIMISE PÕHIMÕTTED

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel koostatakse:

- ainevaldkonnakavad;
- õppeainete ainekavad;
- õpetajate töökavad.

Ainevaldkonnakavades esitatakse:

- ainevaldkonna nimetus;
- ainevaldkonna õppeained ja nende maht;
- ainevaldkonna kirjeldus ja valdkonnasisene lõiming;
- üldpädevuste kujundamise võimalused;
- ainevaldkonna lõimingu võimalused teiste ainevaldkondadega;
- läbivate teemade rakendamise võimalused;
- õppetegevuse kavandamine ja korraldamine;
- hindamise alused;
- füüsiline õppekeskkond.

Ainekavad koostatakse klassiti. Õpitulemused toetavad ainevaldkondade pädevuste kujunemist.

Ainekavades esitatakse:

- õppeaine nimetus;
- õpitulemused;
- õppetegevused;
- õppesisu;
- hindamine

Töökava on dokument, mille alusel toimub õppetöö õppetunnis. Õppetunnid toimuvad koolis või väljaspool kooli ekskursiooni või õppekäiguna. Töökava koostamine ja arendamine kuulub õpetaja pädevusse. Õpetaja lähtub töökava koostamisel põhikooli riiklikust õppekavast ja kooli õppekavast. Õpetaja planeerib oma töö trimestri või õppeaasta kaupa. Töökava koostamisel arvestab õpetaja klassi omapära ja suundumust, kooli arengusuunda ja eripära, õpilaste võimeid ja kooli materiaalseid ressursse. Koostöö eri ainete õpetajate vahel (lõiming, läbivad teemad, pädevused).

Väga hästi toimib koostöö õpetajate vahel ainekomisjonides ja valdkonniti. Türi Põhikoolis tegutsevad järgmised ainekomisjonid: eesti keel ja sotsiaalsed, võõrkeeled, loovained, klassiõpetajad, matemaatika-informaatika, oskusained, kehaline kasvatus, loodusained ja tugiõpe. Ainekomisjoni esimehed moodustavad ekspertgrupi, mille tööd juhib õppealajuhataja. Klassi- ja koolivälises tegevuses toimivad tervise- ja TORE meeskond. Kooli hoolekogu on toimiv ja aktiivne.

12. ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD

1. Õppekava demokraatliku arendamise ning täiendamise ja muutmise eest vastutab direktor.
2. Kooli õppekava koostatakse ning seda uuendatakse ja muudetakse lähtudes põhikooli riiklikust õppekavast ja kooli arengukavast, pidades silmas piirkonna vajadusi ning kooli töötajate, vanemate ja õpilaste soove ning eesmärgi saavutamiseks vajalikke ressursse.
3. Õppekava muutmisel ja täiendamisel võetakse arvesse õppeasutuse pidaja ja riikliku järelevalve läbiviija märkused ja ettepanekud.
4. Õppekava uuendamiseks ja täiendamiseks koostatakse igal aastal kooli õppekava arenduse tegevuskava, kus näidatakse ära konkreetsed tegevused ja töövormid ning nende eest vastutajad. Õppekava arenduse tegevuskava on kooli üldtööplaani osa.
5. Õppekava ja selle muudatused esitatakse enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.
6. Tulenevalt „Põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest“ § 17 lõikest 2 on kooli õppekava kehtestajaks kooli direktor. Kooskõlas „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 71 lõikega 3, toimub kooli õppekava kehtestamine käskkirjaga, mis vastab „Haldusmenetluse seaduses“ sätestatud nõuetele.

LISA 1

Türi Põhikooli III kooliastme loovtööde koostamise, vormistamise ja hindamise juhend

I ÜLDINFO

1. Türi Põhikooli loovtööde koostamise juhend ja kaitsmise kord on koostatud põhikooli riikliku õppekava põhjal (Vabariigi Valitsuse määrus 06.01. 2011 nr 1).
2. Türi Põhikooli 8. klassi õpilased koostavad läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö, milleks on uurimus, projekt, kunstitöö või muu taoline.
3. Loovtöö teema valib õpilane etteantud teemade hulgast või pakub ise teema ja kooskõlastab õpetajaga.
4. Loovtöö teeb õpilane individuaalselt või rühmatöona.
5. Loovtöö liik ja teema valik tuleb teatada klassijuhatajale novembrikuu lõpuks.

II LOOVTÖÖDE KOOSTAMISE AJAKAVA

- Oktoober - I õppepäev
- November - teema kooskõlastamine töö juhendajaga
- Jaanuar - I vahekokkuvõtte
- Veebruar - II vahekokkuvõtte
- Märts - II õppepäev
- 17.04. - tööde esitamise tähtaeg
- Aprill - tööde kaitsmised

III LOOVTÖÖ KAITSMINE JA HINDAMINE

1. Loovtöö kaitsmine toimub III trimestril.
2. Loovtöid hindab kooli direktori poolt kinnitatud hindamiskomisjon.
3. Loovtööle hinnangu saamiseks esitab õpilane loovtöö 1. aprilliks.
4. Loovtöö koostaja teeb kaitsmisel kuni 5-minutilise ettekande tehtud tööst. Töö esitlemiseks tuleb koostada PowerPointi esitus. Esitluses peab olema:
  - 1) teema ja autorid,
  - 2) teema valiku põhjendus,
  - 3) ülevaade loetud taustamaterjalist,
  - 4) lühike ülevaade töö käigust,
  - 5) töö tulemused ja järeldused,
  - 6) hinnang oma tööle.
- 5) Hindamiskomisjon võib esitada ettekandejärgselt tööd puudutavaid/täpsustavaid küsimusi.
- 6) Hinnatakse loovtöö tegemise protsessi ja selle üksikuid etappe, loovust, originaalsust, töö vormistust, töö esitlust.
- 7) Kaitsmisel annab komisjon loovtööle kokkuvõtva kirjeldava sõnalise hinnangu ja hinnatakse hindega „5“, „4“ ja „3“, eesmärk on võimaldada õpilasel oma huve ja võimeid määratleda ning arendada.
- 8) Loovtöö teema kantakse põhikooli lõputunnistusele.
- 9) Hindamiskomisjon koostab protokollile vastavalt üleminekueksami protokollile.

IV LOOVTÖÖDE LIIGID

1. OMALOOMINGULINE TÖÖ

V UURIMISTÖÖ

1. OMALOOMINGULINE TÖÖ

Kunstialane töö, milleks on:

tehnoloogiaõpetus - mudelite ja makettide valmistamine;

käsitöö - kootud, heegeldatud, õmmeldud jne eseme valmistamine;

kunstiõpetus - erinevate tehnikatega kunstitööde näitus, animafilm;

muusika - omaloominguline muusikapala (vokaalne, instrumentaalne), muusika visualiseerimine läbi liikumise, muusikaline kujundus illustreerimaks kirjandusteost, interaktiivne esitus, kuhu on kaasatud muusika, kunst, kirjandus, käsitöö, ajalugu, IKT jm.

Omaloomingulise tööna valmib:

luulekogu, jutukogu, romaan, koomiksialbum, jpt;

koostöös valminud töö (nt ühe õpilase luulekogu illustreeritud teise õpilase poolt);

õppeotstarbeline lisamaterjal (ristsõnavihik, harjutuste kogumik, õppevideo vms).

Projektina valmib ulatuslikum töö:

õpilasfirma,

ürituse ettevalmistamine ja läbiviimine,

näituse korraldamine.

Omaloominguline töö vormistatakse päevikuna, mis sisaldab töö teemat, töö sooritajat ja juhendajat, eesmärgi, tegevusplaani, tööjaotust, ajakava ja projekti tulemit (foto valminud tööst, pildiseeria, CD plaat jm).

2. UURIMISTÖÖ

Uurimistöö on kirjalik tekst, kus keskendutakse mingile uurimisprobleemile. Uurimistöö eesmärgiks on saada täpsemat teavet uuritava teema kohta ning leida teemas olulistele küsimustele vastuseid.

2.1. TÖÖ ÜLESEHITUS

1) Tiitelleht (vaata tiitellehe näidist juhendi lõpus).

2) Sisukord.

3) Sissejuhatus (töö eesmärk, teemavaliku põhjendused, ülevaade ülesehitusest).

4) Töö põhiosa (ülevaade loetud taustamaterjalist, olulisemad mõisted; töö käik ja tulemused).

5) Kokkuvõte (töö olulisemad tulemused ja järeldused, hinnang oma tööle: kas eesmärk sai täidetud, mis läks hästi, mis osutus keeruliseks).

6) Kasutatud kirjanduse loetelu.

7) Lisad.

2.2. TÖÖ STIIL JA KEELEKASUTUS

Töö peab olema kirjutatud korrektses keeles ja olema stiililt neutraalne. Keeleline neutraalsus tähendab ühelt poolt eesti traditsioonis levinud umbisikulise tegumoe (töös käsitletakse, analüüsitakse) või kolmanda pöörde vormide (töö vaatleb, analüüsib) eelistamist, kuid võib kasutada ka esimese pöörde vormide kasutust (nt uurin, analüüsin).

Kirjutamisel tuleb silmas pidada järgmisi üldistatud nõudeid:

- töö sõnastada korrektselt ja loogiliselt;
- kasutada selget ja täpset oskuskeelt, üldtunnustatud ja väljakujunenud terminoloogiat;
- väljendused olgu loomulikud ja lihtsad, ei liialdata võõrsõnadega;
- hoiduda tõlkevääratustest;
- vältida sõnakordusi ja kasutada rikkalikku sõnavara;
- kirjutada nii lühidalt kui võimalik ja nii pikalt kui vajalik;
- vältida slängi, stampkeelendeid, ajakirjanduslikke, käibe- ja üliemotsionaalseid fraase;

- korrektse keelekasutuse tagamiseks on soovitatav kasutada abimaterjale, nt õigekeelsussõnaraamatut (vt www.eki.ee).

2.3. TÖÖ VORMISTUS

Kiri – töö kirjastiil on eelistatult Times New Roman, kirja suurus on standardne, st 12 punkti, reavahe 1,5.

Veerised – ülemine ja alumine veeris on 2,5 cm, paremal 2 cm, vasakul köitmise hõlbustamiseks vähemalt 3,5 cm.

Joondamine – tekst joondatakse kahest, st nii paremast kui ka vasakust servast.

Leheküljenumbrid paiknevad all keskel. Tiitellehte ei nummerdata, kuigi loendatakse, st leheküljenumbrid algavad tiitellehele järgneval leheküljel numbriga 2.

Pealkirjad – soovitatav on kasutada automaatset pealkirjastamist. Meeles peab pidama, et eelmise alaosa viimase rea ja uue pealkirja vahel peab olema rohkem tühja ruumi kui pealkirja ja talle järgneva alaosa vahel (nt kõigepealt kaks rida tühja ruumi, siis pealkiri ja siis üks tühi rida enne teksti). Kahest servast joondatud teksti juurde käivad pealkirjad joondatakse tavaliselt vasakule. Kui pealkiri on eraldi real, siis pealkirja lõpus punkti ei ole.

Esimese astme alaosad algavad uuel leheküljelt.

Tiitellehele kirjutatakse kooli nimi, mille juures töö on tehtud, töö pealkiri, töö autor ja juhendaja ees- ja perekonnanimi, töö teostamise koht ja aasta.

NÄIDE

Türi Põhikool

LASTE EESNIMED TÜRI LINNAS JA VALIKU PÕHJENDUSED

Autor: Tiiu Tamm

Juhendaja: Mari Mut

Türi 2011

Sisukord paigutatakse tiitellehe järele töö algusesse. Seal peavad sisalduma kõigi jaotiste ja alajaotiste pealkirjad ja leheküljenumbrid.

NÄIDE

Sisukord

Sisukord.....	2
Sissejuhatus.....	3
1. Eesnimede tekkest.....	4
2. Kuidas on riigikord reguleerinud eesnimede valiku.....	7
3. Küsitluste tulemused.....	8
3.1. Nimi on pandud kellegi järgi.....	9
3.2. Nime valikul lähtuti teiste pereliikmete nimedest.....	10
3.3. Nimevalikut mõjutas lapse olemus.....	11
3.4. Kes pani lapsele nime?.....	12
Kokkuvõte.....	13
Kasutatud allikad.....	14
Lisad.....	15

Sissejuhatuses tuuakse välja teema valiku põhjendus, töö tegemise eesmärk, antakse ülevaade püstitatud ülesannetest, probleemidest ja kirjeldatakse töö metoodikat.

Peatükid (töö põhiosa) nendes käsitletakse teemat või püütakse anda vastus püstitatud probleemile.

Parema ülevaate saamiseks võib peatükke jagada lõikudeks.

Kokkuvõte on iseseisev peatükk, mis on lühike kokkuvõte kogu tööst ja selle tulemustest.

2.4. KASUTATUD KIRJANDUSE LOENDI VORMISTAMINE

Kasutatud kirjanduse loetelus tuuakse välja kõik töös kasutatud materjalid (trükised, käsikirjad, intervjuud, internetiallikad jm).

Kirjanduse loetelus kajastuvad ainult töös viidatud allikad.

Igale loetelus olevale allikale peab töös leiduma viide.

Kirjed on järjestatud alfabeetiliselt.

Raamat

Autori nimi või autorite nimed. Raamatu pealkiri kaldkirjas. Linn: kirjastuse nimi, aasta.

Näide: EDULA, E. *Koduümbruse linnud*. Tallinn: Valgus, 2003.

Artikkel ajakirjast

Autori nimi, artikli pealkiri. - Ajakirja nimi kaldkirjas. Aasta/ajakirja number, lehekülgede numbrid, millel artikkel asub.

Näide: LÄÄNEMETS, U. Õppekavad erivajadustega lastele. - *Haridus*. 2003/6, lk 10-12.

Artikkel ajalehest

Autori nimi, artikli pealkiri. - Ajalehe nimi kaldkirjas. Ilumisaasta, kuupäev.

Näide: KUMBERG, K. Nali on meie ainuke tõeline kaitseingel. - *Postimees*. 2003, 30.05

Autorita ja pealkirjata artikkel

Artikli või repliigi tunnuslause sulgudes. – Ajalehe pealkiri kaldkirjas. Ilumisaasta, kuupäev.

Näide: (A. Rüütli iseseisvuspäeva kõne Estonia teatris).- *Eesti Päevaleht*. 2003, 24.02

Artikkel teatmeteosest

Artikli pealkiri. – Teatmeteose nimi kaldkirjas. Köite number. Väljaandmiskoht, aasta, veeru või lehekülje numbrid.

Näide: Viieristi looduskaitseala. - *Eesti entsüklopeedia*. 10. köide. Tallinn, 1998, lk 394.

Artikkel Interneti koduleheküljelt

Autori nimi. Artikli pealkiri kaldkirjas. URL-aadress. Materjali kasutamise kuupäev.

Näide: SIIBAK, E. *Toataimed*. URL=<http://www.tba.ee/Lood/Toataimed.htm>. 16. juuni 2003.

Kui materjal on ainult Internetis, peavad kõik viidatud artiklid olema salvestatud, kuna artikkel võidakse Internetist kustutada ja siis on töö autoril vajaduse korral viite korraks raske tõestada.